

Lovforslag nr. L 256. Fremsat den 7. maj 1986 af socialministeren

Forslag

til

Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Kapitel 1

Børnetilskud

§ 1. Til børn under 18 år ydes børnetilskud efter reglerne i denne lov.

§ 2. Ordinært børnetilskud udgør 3.640 kr. årlig for hvert barn. Det ydes:

- 1) når den, der alene har forældremyndigheden, eller som har del i forældremyndigheden over et barn, er enlig forsøger,
- 2) når begge eller kun den ene af indehaverne af forældremyndigheden er enlig, og barnet opholder sig lige meget hos begge, medmindre barnet er tilmeldt folkeregistret hos den, der ikke er enlig,
- 3) når begge et barns forældre modtager folkepension eller førtidspension efter lov om social pension, eller
- 4) når folkepension eller førtidspension til én eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.

§ 3. Der ydes endvidere et ekstra børnetilskud, som udgør 2.784 kr. årlig, hvis der ydes ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1, eller nr. 2, og indehaveren af forældremyndigheden har barnet hos sig. Der ydes kun ét ekstra børnetilskud uanset antallet af børn.

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 2. Det særlige børnetilskud udgør 13.968 kr. årlig, når ingen af barnets forældre lever.

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 6.984 kr. årlig,

- 1) når faderskabet til barnet ikke er fastslået,
- 2) når kun én af barnets forældre lever,
- 3) når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person,
- 4) når en af eller begge barnets forældre modtager folkepension eller førtidspension efter lov om social pension,
- 5) når folkepension eller førtidspension til en eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, eller
- 6) når der ifølge overenskomst med andre stater ikke er mulighed for at udfærdige bidragsresolution, der kan danne grundlag for forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

§ 5. Børnetilskud kan endvidere kun udbetales, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret, eller med hensyn til børnetilskud efter §§ 2-3 har haft fast bopæl her i landet i det seneste år, og med hensyn til børnetilskud efter § 4 har haft fast bopæl her i landet i de seneste 3 år. En ret, der er erhvervet ved fast bopæl, bevares uanset senere fravær, når pågældende på ny får fast bopæl her. Betingelsen om dansk indfødsret gælder dog ikke for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven.

- 2) Barnet har hjemsted her i landet.
- 3) Barnet ikke har indgået ægteskab.
- 4) Barnet ikke er anbragt uden for hjemmet efter bistandsloven, ikke sammen med en indehaver af forældremyndigheden er optaget i en døgnforanstaltning efter bistandsloven eller i øvrigt forsørges af offentlige midler.
- 5) Den, der skal have børnetilskuddet udbetalt, har fast bopæl her i landet. Dette gælder dog ikke udbetaling af det særlige børnetilskud til en person, der har ret til at modtage pension efter lov om social pension i udlandet.

Stk. 2. Retten til at modtage særligt børnetilskud for pensionister er betinget af, at der ikke efter lov om børns retsstilling er fastsat eller kan fastsættes bidrag. Hvis det er pålagt en pensionist at betale bidrag efter den nævnte lov, ydes særligt børnetilskud dog til hel eller delvis dækning af pågældendes forpligtelse. Særligt børnetilskud kan også ydes til opfyldelse af en pensionists bidragsforpligtelse, når den bidragsberettigede og barnet opholder sig i udlandet.

§ 6. Ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1 og 2, og ekstra børnetilskud efter § 3 udbetales efter ansøgning herom.

Stk. 2. Betingelserne for retten til at modtage børnetilskud skal være opfyldt ved begyndelsen af det første døgn i kvartalet.

Kapitel 2

Udbetaling af børnetilskud

§ 7. Børnetilskud tilkommer barnet eller børnene, jfr. § 3, og udbetales kvartalsvis forud.

§ 8. Børnetilskud udbetales til moderen.

Stk. 2. Har kun faderen forældremyndigheden over barnet, udbetales børnetilskud til ham.

Stk. 3. Tilkommer forældremyndigheden den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan børnetilskud efter det sociale udvalgs bestemmelse udbetales til den, som barnet bor hos.

Stk. 4. Lever forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke sammen, udbetales børnetilskud til den af forældrene, der har

barnet hos sig. Opholder barnet sig i disse tilfælde lige meget hos begge forældrene, udbetales børnetilskud til den af forældrene, på hvis adresse barnet er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 5. Er barnet i privat familiepleje, jfr. bistandslovens § 65, kan børnetilskud efter det sociale udvalgs bestemmelse udbetales til den, der har taget barnet i pleje. Er barnet i pleje hos et ægtepar, udbetales børnetilskud i givet fald til plejemoderen.

Stk. 6. Såfremt det skønnes bedst for barnet, kan det sociale udvalg bestemme, at børnetilskuddet skal udbetales til barnet selv.

§ 9. Socialministeren kan fastsætte regler om udbetaling af børnetilskud til andre end de personer, der er nævnt i § 8, og om udbetaling af børnetilskud for kortere perioder end nævnt i § 7.

§ 10. Børnetilskud udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet er erhvervet, og sidste gang for det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet ophører. Særligt børnetilskud, der skal ydes et barn efter en bidragspligtigs død, udbetales dog først fra udløbet af den periode, for hvilken der senest er udbetalt bidrag efter lov om børns retsstilling.

§ 11. Hvis der for et barn, for hvem der efter lov om børns retsstilling er eller kunne være fastsat bidrag fra en forsørger, er fastsat en erstatning til barnet for tab af forsørgeren, eller der udbetales en pension til barnet efter forsørgerens død, nedsættes eller bortfalder det særlige børnetilskud efter regler, der fastsættes af socialministeren.

Kapitel 3

Forskuvis udbetaling af børnebidrag

§ 12. Et bidrag til et barns underhold, der er fastsat efter lov om børns retsstilling, kan, når det ikke betales på forfaldsdagen, udbetales af det offentlige til den person, der er berettiget til at kræve bidraget fastsat efter § 18, stk. 2, i lov om børns retsstilling.

Stk. 2. Udbetaling af bidrag sker efter ansøgning. Socialministeren fastsætter regler om udbetalingen.

Stk. 3. Det kan ved overenskomst med andre stater bestemmes, at et udenlandsk bidragsdokument, der i vedkommende land

danner grundlag for retslig inddrivelse af et bidrag, kan sidestilles med et dansk bidragsdokument ved forskudsvis udbetaling af bidrag.

§ 13. Bidrag kan udbetales forskudsvis for tiden, indtil et barn fylder 18 år.

Stk. 2. Betingelserne i § 5, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til adgangen til at få et bidrag udbetalt forskudsvis. Udbetaling forudsætter dog fast bopæl her i landet i en sammenhængende periode af 3 år.

Stk. 3. Det er endvidere en betingelse for retten til at få bidrag udbetalt forskudsvis, at forældrene ikke lever sammen.

Stk. 4. Betingelserne for bidragsforskud skal være opfyldt på bidragets forfaldsdag.

§ 14. Søges bidrag udbetalt for tiden forud for bidragsdokumentets dato, kan bidrag udbetales i det omfang, betingelserne har været opfyldt på de forfaldsdage, der ville være indtrådt, hvis bidragsdokumentet havde foreligget ved bidragsperiodens begyndelse.

§ 15. Bidrag kan kræves udbetalt forskudsvis med det beløb, der er fastsat efter lov om børns retsstilling, dog højst med normalbidraget, der svarer til det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3.

§ 16. Særlige bidrag, som efter lov om børns retsstilling er pålagt til udgifterne ved fødslen og moderens underhold før og efter fødslen, kan, når betingelserne i § 13 er opfyldt, udbetales forskudsvis af det offentlige med indtil 399 kr. ved fødslen og 697 kr. pr. måned til moderens underhold før og efter fødslen.

Stk. 2. Særlige bidrag, som efter lov om børns retsstilling er pålagt i anledning af barnets dåb, konfirmation, sygdom eller begravelse eller i anden særlig anledning, kan, når betingelserne i § 13 er opfyldt, udbetales forskudsvis af det offentlige inden for den grænse, som statsamtet fastsætter.

§ 17. Når det skønnes at være bedst for barnet, kan bidraget udbetales for kortere perioder ad gangen end fastsat i bidragsdokumentet.

§ 18. Retten til at kræve et bidrag udbetalt forskudsvis vedvarer til og med årsdagen for bidragets forfaldsdag.

Stk. 2. Hvis barnet på det tidspunkt, da et bidrag kræves udbetalt forskudsvis, forsørges af det offentlige, eller dets forældre på dette tidspunkt samlever, kan bidrag kun udbetales for tiden indtil den offentlige forsørgelses begyndelse eller samlivets begyndelse.

§ 19. Når et bidrag udbetales forskudsvis, indtræder det offentlige i retten til at indkræve bidraget. Retten hertil er i forhold til det offentlige undergivet den almindelige 20-årige forældelse.

Stk. 2. Inddrivelse sker efter reglerne i lov om inddrivelse af underholdsbidrag med disse ændringer:

- 1) Bidrag, der har været forfaldet i mere end 5 år, kan inddrives ved tilbageholdelse i løn m.v., dog ikke ud over 20 år fra forfaldsdagen og kun, når inddrivelse er iværksat og fremmet uden ophold.
- 2) Retten til at anvende tilbageholdelse i løn m.v. eller afsoning bortfalder, hvis forskudsvis udbetaling ikke er sket inden 1 år efter bidragets forfaldsdag.
- 3) Der kan ikke træffes bestemmelse om afsoning af bidrag, der vedrører en periode, som ligger mere end 1 år forud for det tidspunkt, hvor den forskudsvis udbetaling er sket.

Stk. 3. Når bidrag er udbetalt forskudsvis, indtræder det sociale udvalg for et beløb, der svarer til det skyldige bidrag, i den bidragsforpligtedes ret til udbetaling af overskydende skat med godtgørelse og renter samt tilbagebetaling efter kildeskattelovens § 55.

§ 20. Det offentlige skal søge hele det beløb, der ved resolutionen efter lov om børns retsstilling skal betales, inddrevet hos den bidragsskyldige. Hvis det beløb, der inddrives, overstiger det forskudsvis udbetalte bidrag, udbetales det overskydende beløb til den, der er berettiget til at indkræve bidrag.

§ 21. Betaler en bidragsskyldig til det offentlige et beløb til dækning af forskudsvis udbetalte bidrag, er den pågældende berettiget til at forlange, at beløbet først anvendes til dækning af den del af bidragene, for hvilke der er truffet bestemmelse om afsoning.

F.t.l. vedr. forskudsvis udbetaling af børnebidrag

§ 22. Forskudsvis udbetalte bidrag, som ikke er tilbagebetalt af den bidragsskyldige, skal eftergives, når der ikke i det sidste år forskudsvis er udbetalt bidrag, og den bidragsskyldige ikke ville kunne betale det skyldige beløb uden at komme til at mangle, hvad der må anses for nødvendigt til eget eller familiens underhold.

Kapitel 4

Administration

§ 23. Administrationen af denne lov påhviler de sociale udvalg, dog magistraten i de kommuner, der har en godkendt magistratsordning.

Stk. 2. Afgørelser truffet af de sociale udvalg (magistraten) kan indbringes for amsankenævnet, i Københavns og Frederiksberg kommuner for den sociale ankestyrelse.

Stk. 3. Amsankenævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Det af de kommunale myndigheder i København og Frederiksberg udøvede skøn over evnen til tilbagebetaling efter § 22 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 5. Den sociale ankestyrelse kan, uanset bestemmelserne i stk. 3 og 4, optage en sag til behandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

Stk. 6. Klage til amsankenævnet eller ankestyrelsen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Anmodning til ankestyrelsen om optagelse af en sag til behandling i medfør af stk. 5 skal indgives inden for samme tidsfrist. Amsankenævnet og ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af formanden for amsankenævnet henholdsvis chefen for ankestyrelsen.

Stk. 7. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.

§ 24. Det påhviler det sociale udvalg (magistraten) at drage omsorg for udbetaling af børnetilskud. Udbetalingen sker gennem det sociale udvalg (magistraten) i den kommune, hvor den, der har ret til ydelsen, har fast bopæl.

375 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

§ 25. Det påhviler den, der får udbetalt ydelser efter loven, at underrette det sociale udvalg (magistraten) om forandringer i forholdene, der kan medføre bortfald af ydelserne.

Stk. 2. Har nogen mod bedre vidende urettiget modtaget ydelser efter loven, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.

Kapitel 5

Forskellige bestemmelser

§ 26. Udgifter til ydelser efter loven afholdes af statskassen.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter regler for anvisningen, regnskabsaflæggelse og revision.

Stk. 3. Socialministeren kan pålægge de sociale udvalg (magistraten) at tilvejebringe statistiske oplysninger.

§ 27. Efter overenskomster med andre stater kan socialministeren fastsætte regler om fravigelse af bestemmelser om indfødsret og bopæl.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter bestemmelser om fravigelse af lovens regler i det omfang, det er nødvendigt for anvendelse af De europæiske Fællesskabers forordninger om social sikring for arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer.

§ 28. Loven træder i kraft 1. juli 1987. Samtidig ophæves lov om børnetilskud og andre familieydelser, jfr. lovbekendtgørelse nr. 609 af 29. november 1978.

Stk. 2. Forslag om regulering af de beløb, som er nævnt i §§ 2, 3, 4 og 16, fremsættes af socialministeren inden udgangen af 1986.

§ 29. Til de familier, som den 30. juni 1987 modtager ungdomsydelse, og som ikke er berettiget til at modtage ordinært børnetilskud efter § 2 i denne lov, ydes der efter de hidtil gældende regler om ungdomsydelse indtil udgangen af den måned, da barnet fylder 18 år, et beløb, der pr. kvartal udgør forskellen mellem den udbetalte ungdomsydelse i april kvartal 1987 og børnefamilieydelsen i juli kvartal 1987.

§ 30. I 1987 kan kommunen undlade med staten at afregne 25 pct. af det merprovenu, som kommunen inddriver som forskudsvis udbetalte børnebidrag i forhold til det beløb,

som kommunen har inddrevet i 1985.

§ 31. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Skattereformen

På baggrund af, at der som følge af skattereformen skal ske væsentlige ændringer i børnetilskudsloven, har regeringen fundet det hensigtsmæssigt at benytte lejligheden til en mere gennemgående revision af den gældende børnetilskudslov.

Som en delvis opfølgning af skattereformen vedtog folkettingen den 20. marts 1986 et forslag til lov om ændring af børnetilskudsloven. Efter denne lov fordobles det almindelige børnetilskud i de to første kvartaler af 1987. Bevillingen til ungdomsydelse nedsættes ikke for de to første kvartaler af 1987, idet sammenhængen med udbetaling af børnefamilieydelsen førte til, at bevillingen til ungdomsydelse først nedsættes samtidig med, at udbetalingen af børnefamilieydelsen finder sted.

Det har efter skattereformen været en forudsætning, at rammen for ungdomsydelsen skulle nedsættes med $\frac{1}{3}$, dog for 1987 kun med $\frac{1}{6}$.

Den foreslåede børnetilskudslov

De samme partier, som står bag skattereformen (Det konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti, Socialdemokratiet og Det radikale Venstre), har den 10. december 1985 indgået en aftale om skattereformens virkninger for børnetilskudsloven på længere sigt.

Ifølge aftalen skal:

- 1) Almindeligt børnetilskud ophæves.
- 2) Ungdomsydelsesordningen ophæves og erstattes af forhøjet og ekstra børnetilskud til de 16- og 17-årige.
- 3) Indtægtsregulering af børnetilskud ophæves.
- 4) Indføres samme normalbidrag for moderen og faderen.

Til 1)

Ophævelse af de almindelige børnetilskud er en direkte følge af skattereformen.

Til 2)

Ungdomsydelsen er meget administrationskrævende og indviklet for borgerne at gennemskue. Med et nedsat beløb bliver disse synspunkter mere iøjnefaldende. Aftaleparterne er derfor enige om, at man ved afskaffelse af ungdomsydelsen kan opnå en væsentlig administrativ lettelse samtidig med, at borgernes retsstilling forbedres.

I stedet for udbetaling af ungdomsydelse til de 16- og 17-årige udbetales der – udover børnefamilieydelsen på 5.000 kr. årlig – forhøjet børnetilskud til enlige m.fl. på samme måde som til børn under 16 år (for fremtiden kaldet »ordinært børnetilskud«).

Herved opnås, at modtagerne får udbetalt en retsbestemt ydelse i stedet for en mere behovsbestemt ydelse.

Samtidig undgås et væsentligt »samspilsproblem«, når den unge har egne indtægter.

Til 3)

Alle børnetilskudslovens ydelser udbetales uafhængigt af modtagernes indkomst. Når det almindelige børnetilskud ophæves, ville indkomstgradueringen af forhøjet og ekstra børnetilskud kun få meget ringe betydning i praksis og samtidig medføre et uforholdsmæssigt administrativt besvær for kommunerne.

Hermed frigøres loven også fra overvejelserne om det fremtidige socialindkomstbegreb, herunder fra reglerne om fravigelse af beregningsgrundlaget i særlige tilfælde.

Til 4)

Ved at hæve moderens normalbidrag, således at det kommer op på samme niveau som faderens, opnås, at beløbets størrelse er uafhængigt af, om den bidragspligtige er barnets moder eller fader. Der vil i begge tilfælde altid kunne udbetales et bidragsforskud, der svarer til faderens bidrag efter de gældende regler.

Aftalens virkninger

Der vil være ca. 107.000 børn på 16 og 17 år, der efter de gældende regler ikke modtager ungdomsydelse, og som efter den 1. juli 1987 vil modtage børnefamilieydelsen på 5.000 kr. årlig. Ligeledes vil ca. 10.300 børn af samboende gifte og ca. 4.200 børn af enlige, der har modtaget mindre end 5.000 kr. i ungdomsydelse, modtage mere end efter de gældende regler.

Sammenligner man en situation med regler, der svarer til de i dag gældende, med situationen efter aftalen, vil alle børn af reelt enlige få den maksimale ydelse, som anslås at være 11.560 kr. årlig (indbefattet børnefamilieydelsen).

Imidlertid vil ca. 14.500 børn af gifte forældre og ca. 2.000 børn af papirløst samlevende miste mere end 5.000 kr. ved ungdomsydelsens bortfald. Halvdelen af dem vil miste forskellen mellem ungdomsydelsens maksimum og børnefamilieydelsen, og den anden halvdel vil miste gennemsnitligt 2.500 kr.

For at undgå, at disse familier skal udsættes for en direkte nedgang i ydelse, etableres der en overgangsordning, hvorefter det sikres, at der til de familier, som ved aftalens ikrafttræden ikke er berettiget til at modtage forhøjet børnetilskud, og som på dette tidspunkt allerede modtager ungdomsydelse, ydes et beløb svarende til forskellen mellem barnets ungdomsydelse og børnefamilieydelsen, indtil barnet fylder 18 år.

I øvrigt vil aftalens gennemførelse medføre en meget væsentlig administrativ lettelse for kommunerne.

Dette lovforslag tilsigter en opfølgning af aftalen af 10. december 1985. Endvidere er der medtaget enkelte mindre ændringer, som er nærmere omtalt i forbindelse med bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

På baggrund af loven af 19. december 1985 om ændring af borgerlig straffelov og forvaltningsloven af samme dato er det fundet unødvendigt at medtage regler om offentlige myndigheders oplysningspligt og om strafansvar (gældende lovs § 35).

Administrative konsekvenser

Lovforslaget forventes at medføre væsentlige administrative lettelser i de kommunale social- og sundhedsforvaltninger. Dette skyldes, at de hidtidige regler om almindeligt børnetilskud og ungdomsydelse ophæves, og at børnetilskud efter lovforslaget altid skal udbetales uafhængigt af forsørgernes indkomst. Dette indebærer også, at reglerne om

fravigelse af socialindkomsten som beregningsgrundlag kan undgås.

De sociale myndigheder vil blive aflastet betydeligt ved ikke længere at skulle administrere ungdomsydelsesordningen, som har været ret administrationskrævende, bl.a. fordi ungdomsydelsen i vidt omfang har skullet udbetales efter en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Det bemærkes dog, at den foreslåede overgangsordning for familier, der den 30. juni 1987 allerede modtager ungdomsydelse, bevirker, at ungdomsydelsen ikke helt ophæves på tidspunktet for lovforslagets ikrafttrædelse. Den foreslåede overgangsordning forventes imidlertid ikke at medføre nævneværdigt administrativt besvær, idet størrelsen af den udbetalte ydelse ikke skal reguleres i perioden, indtil barnet fylder 18 år.

De økonomiske konsekvenser

Lovforslaget vil samlet medføre statslige mindredgifter på børnetilskudslovens område. Nedenfor er opgjort de økonomiske virkninger i 1988 (PL januar 1985).

Ophævelsen af almindeligt børnetilskud medfører en mindredgift i 1988 på ca. 1.108 mill. kr., som er anvendt til delvis finansiering af børnefamilieydelsen.

Ophævelse af ungdomsydelsen og udbetaling af forhøjet og ekstra børnetilskud til de 16-17-årige i stedet vil medføre mindredgifter på ca. 97 mill. kr. årlig.

Ophævelsen af indtægtsreguleringen af forhøjet og ekstra børnetilskud medfører merudgifter på ca. 7 mill. kr. årlig.

Indførelse af samme normalbidrag for moderen og faderen medfører merudgifter på ca. 15 mill. kr. årlig.

Overgangsordningen for ungdomsydelsen medfører udgifter i 1987 på ca. 27 mill. kr., i 1988 på ca. 32 mill. kr. og i 1989 på ca. 6 mill. kr.

Da det har været regeringens opfattelse, at der ikke skulle gennemføres besparelser for børnefamilierne, foreslås den besparelse, som er fremkommet på børnetilskudslovens område, anvendt til finansiering af merudgifterne ved forslag til lov om ændring af bistandsloven (Ændring af kontanthjælpsregler m.v.), som er fremsat den 13. december 1985 (L 116). Efter dette lovforslag foreslås der en betydelig forhøjelse af det tillæg, som ydes pr. barn til kontanthjælpsmodtagere.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Efter de gældende regler ydes der almindeligt, forhøjet og ekstra børnetilskud til børn under 16 år. Det særlige børnetilskud ydes til børn under 18 år. Som følge af ophævelsen af ungdomsydelsesordningen udstrækkes aldersgrænsen således, at samtlige fremtidige former for børnetilskud ydes indtil det 18. år.

Det foreslås, at betegnelsen »forhøjet« børnetilskud ændres til »ordinært« børnetilskud ud fra den betragtning, at når der ikke længere eksisterer et »almindeligt« børnetilskud, er betegnelsen et »forhøjet« børnetilskud misvisende.

Til § 2

I § 2, nr. 1, er det foreslået – ligesom efter den gældende lovs § 2, stk. 2, nr. 1 – at der kan udbetales børnetilskud, når den, der har forældremyndigheden over et barn eller har del i den, er enlig forsøger.

Ved afgrænsningen af, om den af forældrene, som barnet opholder sig hos, er enlig forsøger, må det – ligesom det er tilfældet efter § 2, stk. 2, nr. 1, i den gældende lov – lægges til grund, om pågældende lever i et ægteskabslignende forhold med den anden af barnets forældre eller med en anden person.

Ansøgeren må dokumentere sin ret til ydelsen ved en erklæring om, at pågældende ikke lever i ægteskabslignende forhold. Inddragelse af ordinært og eventuelt ekstra børnetilskud bør kun finde sted, når der er begrundet formodning for, at pågældende lever i et ægteskabslignende forhold.

Såfremt et barn opholder sig mest hos eller – efter at barnet er flyttet hjemmefra – har mest tilknytning til den ene af to ikke samlevende forældre med fælles forældremyndighed, og den pågældende er enlig, skal der udbetales ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1.

I § 2, nr. 2, er medtaget regler om udbetaling af børnetilskud i de tilfælde, hvor barnet opholder sig lige meget hos to ikke samlevende forældre med fælles forældremyndighed, og begge eller kun den ene af forældrene er enlig forsøger. Der ydes ordinært børnetilskud, medmindre barnet er tilmeldt folkeregistret på den ikke-enliges adresse. Efter forslaget er der også ret til ordinært børnetilskud, hvis barnet har selvstændig folkeregisteradresse. Sigtet med bestemmelsen har været, at myndighedslovens regler om adgang til fælles forældremyndighed ikke må forringe de enlige forsørgeres

økonomiske forhold. Forslaget bygger på samme principper, som de regler, der blev fastlagt ved lov nr. 584 af 19. december 1985 om ændring af bistandsloven og børnetilskudsloven (ændringer som følge af ændringer i myndighedsloven). I denne situation er folkeregistertilmeldingen det afgørende.

§ 2, nr. 3 og 4, svarer til den gældende lovs § 2, stk. 2, nr. 2 og 3.

Der kan som hidtil udbetales ordinært børnetilskud til børn hos pensionistægtepar eller samlevede pensionister, af hvilken den ene ikke er fader eller moder til barnet, således at der sker ligestilling for alle pensionistpar, uanset at kun den ene har del i forældremyndigheden.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse svarer til gældende lovs § 3 med den ændring, at der ikke længere foreslås indtægtsregulering af det ekstra børnetilskud. Der ydes kun ét ekstra børnetilskud uanset antallet af børn, man har hos sig. Hvis den ene af ikke samlevende forældre med fælles forældremyndighed modtager ordinært børnetilskud efter forslagens § 2, nr. 1, eller 2, kan der også ydes ekstra børnetilskud til pågældende, såfremt betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Til § 4

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 4. Det særlige børnetilskud til forældreløse børn foreslås hævet, således at det svarer til to gange det særlige børnetilskud efter stk. 3. Forslaget er en konsekvens af, at der efter forslaget kun er ét normalbidrag, svarende til det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3. I stk. 3, nr. 3, er det foreslået, at der kan ydes særligt børnetilskud i alle de tilfælde, hvor en efterlevende ægtefælle eller en enlig person adopterer et forældreløst barn, uden at der herved kræves et slægtsforhold. Efter de gældende regler kan der kun ydes særligt børnetilskud til et barn, der efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person i barnets slægt.

Til § 5

Forslaget svarer i det væsentlige til den gældende børnetilskudslovs § 11. I § 5, stk. 1, nr. 1, er medtaget forslag om, at betingelsen om dansk indfødsret ikke gælder for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 og § 8 i udlændingeloven. I § 5, stk. 1, nr. 4, er der foreslået

en ændring, således at der ikke skal udbetales børnetilskud i de tilfælde, hvor barnet sammen med indehaveren af forældremyndigheden er optaget i en døgnforanstaltning efter bistandsloven. De gældende regler har ikke angivet en løsning i denne situation. Socialministeriet har hidtil anlagt den fortolkning, at barnet ikke kunne anses som anbragt uden for hjemmet, og at barnet heller ikke i øvrigt kunne anses for forsørgt af offentlige midler, jfr. den gældende børnetilskudslovs § 11, stk. 1, nr. 4, 2. led, idet det måtte være en forudsætning, at barnet havde et andet forsørgelsesgrundlag end forældremyndighedens indehaver. Baggrunden for forslaget er, at det ikke skønnes rimeligt at yde børnetilskud, når barnet sammen med forældremyndighedsindehaveren opholder sig i en døgnforanstaltning efter bistandsloven, da opholdet ikke medfører udgifter for forældremyndighedsindehaveren, herunder udgifter til forsørgelse af barnet. De sociale udvalg formidler i stigende grad anbringelse af forældre sammen med deres børn i forskellige typer af døgnforanstaltninger, og det skønnes derfor påkrævet at få indsat en klar regel i loven om denne situation.

§ 5, stk. 2, 1. og 2. pkt., svarer til den gældende lovs § 11, stk. 2. Bestemmelsen er foreslået forenklet, men der tilsigtes ikke realitetsændringer. Ved en pensionist forstås fortsat en person, som er berettiget til en social pension.

I § 5, stk. 2, 3. pkt., foreslås lovfæstelse af socialministeriets hidtidige fortolkning, således at det udtrykkeligt af loven fremgår, at særligt børnetilskud også kan ydes til opfyldelse af en pensionists bidragsforpligtelse, selv om den bidragsberettigede og barnet opholder sig i udlandet.

Til § 6

Ligesom efter de gældende regler foreslås det, at der skal søges om de former for børnetilskud, som ydes til børn af enlige forældre. Begrundelsen for, at der må kræves ansøgning, er, at socialforvaltningerne ikke uden videre er i besiddelse af kendskab til, hvornår en person f.eks. har ophævet et ægteskab eller et ægteskabslignende forhold. Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 33, stk. 1.

§ 6, stk. 2, svarer til den gældende lovs § 13. Der er dog medtaget en præcisering af, at den første dag i kvartalet starter ved døgnets begyndelse.

Til § 7

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 14.

Til § 8

Børnetilskud skal fortsat som udgangspunkt udbetales til barnets moder.

I øvrigt er reglerne om udbetaling af børnetilskud foreslået bragt i overensstemmelse med de regler, som følger af loven om en børnefamilieydelse. Begrundelsen herfor er, at de sociale udvalg efter denne lov vil blive medinddraget i udbetalingen af børnefamilieydelsen. På denne baggrund findes det af administrative grunde hensigtsmæssigt, at der i videst muligt omfang kommer til at gælde ensartede regler om udbetaling af børnetilskud og børnefamilieydelsen. På denne baggrund foreslås udtrykket »hensynet til barnets tarv« erstattet af udtrykket »når det er bedst for barnet«.

De foreslåede udbetalingsregler svarer i øvrigt i det væsentlige til de retningslinjer, som fremgår af pkt. 27 i socialministeriets cirkulære af 29. november 1978 om lov om børnetilskud og andre familieydelser.

Stk. 4 omhandler de tilfælde, hvor to ikke-samlevende forældre har fælles forældremyndighed. Bestemmelsen svarer til den ændring af den gældende børnetilskudslovs § 14, som blev vedtaget ved lov nr. 584 af 19. december 1985.

For så vidt angår stk. 5 bemærkes, at plejetilladelse ikke i sig selv giver ret til børnetilskud. De sædvanlige betingelser for adgang til tilskud må være opfyldt, for at udbetaling kan ske.

Til § 9

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 16.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse tænkes anvendt således, at det altid kan sikres, at børnetilskud kommer barnet tilgode.

Til § 10

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 15.

Til § 11

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 19. På baggrund af en afgørelse fra den sociale ankestyrelse foreslås det udtrykkeligt fastsat, at der også skal ske fradrag, når der udbetales en pension til barnet efter forsørgerens død. Ankestyrelsen fandt – i modsætning til socialministeriets opfattelse – at en børnepension ikke kunne anses som en erstatning for tab af forsørger, som var omfattet af gældende lovs § 19.

Til § § 12–14 og 16–22

Reglerne svarer med redaktionelle ændringer til de gældende regler i kapitel 6 om forskudsvis udbetaling af bidrag til et barns underhold. Udbetaling af bidrag kan finde sted, når den bidragspligtige ikke betaler på forfaldsdagen. Den bidragsberettigede er den, der i medfør af § 18, stk. 2, i lov om børns retsstilling afholder udgifterne ved barnets forsørgelse, såfremt pågældende enten har forældremyndigheden eller lovligt har barnet i pleje.

Er barnet i stand til at forsørge sig selv, således at den bidragspligtige kan få bidragsresolutionen ophævet ved henvendelse til statsamtet, kan forskudsvis udbetaling ikke ske.

I § 19, stk. 3, er medtaget forslag om de sociale udvalgs adgang til at indtræde i retten til overskydende skat m.v., i det omfang en bidragsforpligtet er i restance med forskudsvis udbetalte bidrag.

I § 22 er det præciseret, at der skal ske eftergivelse af bidragsgæld, når betingelserne er opfyldt.

Til § 15

Efter den gældende lovs § 24 kan børnebidrag kræves udbetalt forskudsvis med det beløb, der er fastsat i medfør af loven om børns retsstilling, dog bortset fra tilfælde, hvor barnet er avlet ved en ved dom fastslået kønsfrihedsforbrydelse, ikke med mere end normalbidraget, der pr. 1. april 1986 udgør 6.924 kr. årlig for faderen og 4.608 kr. årlig for moderen.

Med henblik på at opnå ligestilling mellem bidragspligtige fædre og mødre foreslås det, at der altid skal kunne udbetales det samme beløb forskudsvis uafhængig af, om den bidragspligtige er barnets moder eller fader. Der vil i begge tilfælde altid kunne udbetales et bidragsforskud, der svarer til faderens bidrag efter de gældende regler, såfremt bidragsresolutionen lyder på dette beløb. Det foreslås at anvende betegnelsen »normalbidrag« på dette bidrag, der beløbsmæssigt svarer til det særlige børnetilskud efter forslaget § 4, stk. 3. Efter de gældende regler reguleres det særlige børnetilskud og faderens normalbidrag på samme måde, og reguleringen bekendtgøres to gange om året af sikringsstyrelsen. Efter den foreslåede formulering kræves ingen særlig regulering af normalbidraget.

Den gældende lovs bestemmelse om, at der kan udbetales større beløb end normalbidraget, når der er tale om børn, som er avlet ved en ved dom fastslået kønsfrihedsforbrydelse, er fundet utidssvarende og er derfor udeladt.

Til § 23

Klagereglerne svarer til de gældende klageregler med de ændringer, der skete heri ved lov nr. 196 af 25. maj 1983 og ved lov nr. 54 af 20. februar 1985. Der er imidlertid – i lighed med, hvad der i øvrigt gælder på det sociale område – foreslået indført en frist på 4 uger for klager til amtsankenævnet.

Til § 24

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 33 bortset fra, at bestemmelsen om, hvilke former for børnetilskud, der kræver ansøgning, er flyttet frem til forslaget § 6.

Til § 25

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 34.

Til § 26

Bestemmelsen svarer til §§ 36 og 38 i den gældende lov.

Til stk. 2 bemærkes, at den hidtil fulgte praksis, hvorefter staten på baggrund af kommunernes forskudsansmeldelser betaler udgifterne til ydelser efter loven, forudsættes fulgt indtil videre.

Stk. 3 indeholder – ligesom den gældende lov – en præcisering af de sociale udvalgs forpligtelse til at tilvejebringe statistiske oplysninger.

Til § 27

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 40 og er udformet i overensstemmelse med § 11 i loven om social pension.

Til § 28

Ifølge stk. 1 foreslås det, at loven træder i kraft samtidig med, at udbetaling af børnefamilieydelsen påbegyndes.

Til stk. 2 bemærkes, at da det ikke er afklaret, hvilken regulering der skal gælde for perioden efter 1. januar 1987, er i lovforslaget medtaget de satser, som vil være gældende pr. 1. oktober 1986 efter den gældende børnetilskudslov. Ligesom på andre områder inden for den sociale lovgivning vil socialministeren inden udgangen af 1986 fremsætte lovforslag om, hvorledes den fremtidige regulering skal være.

Til § 29

Der foreslås en overgangsordning for de familier, som pr. 30. juni 1987 allerede modtager ungdomsydelse, og som ikke vil være berettiget til at modtage ordinært børnetilskud efter denne lovs § 2. Disse familier skal indtil udgangen af den måned, da barnet fylder 18 år, fortsat modtage et beløb, der sikrer dem mod tab i forbindelse med ophævelsen af ungdomsydelsen. Beløbet udgør pr. kvartal forskellen mellem den udbetalte ungdomsydelse i april kvartal 1987 og børnefamilieydelsen i juli kvartal 1987. De berørte familier vil efter forslaget kunne modtage dette beløb i op til 2 år, afhængigt af, hvor gammelt barnet er ved lovens ikrafttræden.

Selv om der eventuelt i ydelsesperioden vil ske forandringer i familiens økonomiske forhold, er det regeringens opfattelse, at overgangsordningen af administrative grunde må fastsættes således, at beløbets størrelse »fastfryses«. Men i øvrigt skal betingelserne efter de hidtil gældende regler være opfyldt.

Til § 30

I bestemmelsen er medtaget forslag om en tidsbegrænset »præmieringsordning« for kommuner, der effektiviserer inddrivelsen af forskudsvis udbetalte børnebidrag.